

Pradžia > ... > Šeimos Teisė Ir Paveldėjimas > Santuokos Ir Registruotos Partnerystės Turtiniai Klausimai > [Sutuoktinių Turto Teisinis Režimas](#) > Belgium

Sutuoktinių turto teisinis režimas

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Ar šioje valstybėje narėje yra nustatytas teisinis sutuoktinių turto teisinis režimas? Kas juo numatyta?

Sutuoktiniams, nesudariusiems vedybų sutarties (nyd. *huwelijks contract* / pranc. *Convention matrimoniale*), nuo jų santuokos sudarymo dienos taikomas įstatyminis sutuoktinių turto teisinis režimas; pagal jo nuostatas po santuokos sudarymo įgytam turtui taikomas visiško sutuoktinių turto bendrumo režimas.

Įstatyminiu režimu sutuoktinių turtas skirstomas į tris kategorijas. Sutuooktiniams individualiai priklauso du asmeninio turto rinkiniai, kuriuos sudaro visas iki santuokos sudarymo nuosavybės teise turėtas turtas ir visas turtas, kurį jie įgyja paveldėjimo ar dovanojimo būdu santuokos metu, arba turtas, kuriuo šis turtas pakeičiamas (Civilinio kodekso (nyd. *Burgerlijk Wetboek* / pranc. *Code civil*) 2.3.17–2.3.21 straipsniai). Tam tikras turtas arba teisės laikomos asmeninėmis, neatsižvelgiant į jų įgijimo datą, nors gali tekti atlikti kompensacinį mokėjimą į bendrą turtą, jei atitinkamas turtas ar teisės buvo įgyti bendromis lėšomis; tai, be kita ko, susiję su kiekvieno sutuoktinio asmeninio turto priklausiniais, drabužiais ir asmeninio naudojimo daiktais, teisėmis į pensiją ir kt. (visą sąrašą žr. Civilinio kodekso 2.3.18 ir 2.3.19 straipsniuose). Trečioji kategorija reiškia bendrą turtą ir apima, be kita ko, visas pajamas – tiek profesinės veiklos pajamas, tiek pajamas, gautas iš kiekvieno sutuoktinio asmeninio turto, taip pat turtą, įgytą už vertingą atlygį santuokos metu (Civilinio kodekso 2.3.22 straipsnis).

2 Kaip sutuoktiniai gali susitarti dėl sutuoktinių turto teisinio režimo? Kokie formalūs reikalavimai taikomi šiuo atveju?

Sutuoktinių turto teisinį režimą sutuoktiniai gali pasirinkti sudarydami vedybų sutartį. Pagal Belgijos teisę galimos sutuoktinių turto teisinio režimo formos yra, viena vertus, visiško sutuoktinių turto atskirumo režimas (nyd. *scheiding van goederen* / pranc. *séparation des biens*) (su sureguliuavimo sąlyga (pranc. *clause compromissoire* / nyd. *verrekenbeding*) arba be jos) ir, kita vertus, visiško sutuoktinių turto bendrumo režimas (nyd. *algehele gemeenschap van goederen* / pranc. *communauté universelle*).

Visiško sutuoktinių turto atskirumo režimas (Civilinio kodekso 2.3.61–2.3.77 straipsniai) apima tik du turto rinkinius: vienam sutuoktiniui priklausančią turtą ir kitam sutuoktiniui priklausančią turtą. Kiekvieno sutuoktinio pajamos lieka atskiros, o tai reiškia, kad jie gali laisvai disponuoti savo pajamomis. Tačiau tai nereiškia, kad sutuoktiniai, pasirinkę visiško sutuoktinių turto atskirumo režimą, negali būti jokio turto bendrasavininkiai. Jiems kartu priklausančias turtas laikomas ne bendru, o „nepadalytu“, todėl taikomos įprastos bendrosios nuosavybės reglamentavimo teisės normos (Civilinio kodekso 3.68 straipsnis ir tolesni straipsniai). Pagal šią tvarką taip pat pripažįstamas ypatingas šeimos būsto statusas. Sutuooktiniai gali pasirinkti visiško turto atskirumo režimą (nyd. *zuivere scheiding van goederen* / pranc. *séparation de biens pure et simple*), tačiau taip pat gali įtraukti papildomų sąlygų tam tikram solidarumui užtikrinti. Jie taip pat turi konkrečiai nurodyti, ar sutinka, kad santuokos nutraukimo remiantis tuo, kad ji faktiškai iširo, atveju (nyd. *onherstelbare ontwrichting* / pranc. *désunion irrémédiable*) teismas taikytų teisingą koregavimą (*billijkheids correctie / correction en équité*).

Pagal visiško sutuoktinių turto bendrumo režimą (Civilinio kodekso 2.3.54 straipsnis) turto nuosavybė yra beveik

vien tik bendra. Neatsižvelgiant į tai, kaip turtas buvo įgytas, jis visada priklauso abiem sutuoktiniams.

Be to, vedybų sutartis yra oficiali sutartis. Kad vedybų sutartys galiotų, visos jos turi būti patvirtintos notarinio aktu (Civilinio kodekso 2.3.6 straipsnis).

3 Ar yra laisvės susitarti dėl sutuoktinių turto teisinio režimo apribojimų?

Iš esmės sutuoktiniai gali laisvai nustatyti savo, kaip sutuoktinių, turto teisinį režimą taip, kaip jiems atrodo tinkama, jeigu neįtraukia sąlygų, prieštaraujančių imperatyviai teisės normai, viešajai tvarkai ar reikalavimui turėti nuoseklų sutuoktinių turto teisinį režimą (Civilinio kodekso 2.3.1 straipsnis).

4 Koks yra santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium (separacijos) ar santuokos panaikinimo teisinis poveikis sutuoktinių turtui?

Santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium patvirtinimo ar santuokos pripažinimo negaliojančia atveju sutuoktinių turto teisinis režimas pasibaigia, o sutuoktinių turto statusas išnyksta ir turtas padalijamas. Turto padalijimas priklauso nuo taikomo sutuoktinių turto teisinio režimo.

Jeigu pasibaigia įstatyminis režimas, bendroji jungtinė nuosavybė automatiškai tampa bendrąja daline nuosavybe. Iki sutuoktinių turto statuso panaikinimo ir turto padalijimo taikomos įprastos bendrosios nuosavybės reglamentavimo teisės normos (Civilinio kodekso 3.68 straipsnis ir tolesni straipsniai). Siekiant panaikinti sutuoktinių turto statusą ir galiausiai padalyti sutuoktinių turtą, reikia nustatyti tikslią trijų turto rinkinių sudėtį (Civilinio kodekso 2.3.41–2.3.50 straipsniai).

Jeigu pasibaigia visiško sutuoktinių turto bendrumo režimas, bendroji jungtinė nuosavybė automatiškai tampa bendrąja daline nuosavybe. Tais atvejais, kai pasibaigia visiško sutuoktinių turto atskirumo režimas, reikia tik išspręsti likusio nepadalyto turto statuso klausimą ir tą turtą padalyti. Tokiais atvejais Teismų kodekse (nyd. *Gerechtelijk Wetboek / pranc. Code judiciaire*) nustatytos (teisminio) turto statuso panaikinimo ir turto padalijimo taisyklės (Teismų kodekso 1205–1224 straipsniai). Jeigu į visiško sutuoktinių turto atskirumo režimą buvo įtraukti tam tikri „koregavimo mechanizmai“ arba jeigu sutuoktiniai sutiko, kad teismas galėtų atlikti teisingą koregavimą, tos nuostatos, žinoma, turi būti taikomos.

5 Koks yra vieno iš sutuoktinių mirties poveikis sutuoktinių turto teisiniam režimui?

Pagal sutuoktinių turto reglamentavimo teisę, jeigu vedybų sutartyje nėra kitų sąlygų, bendras turtas padalijamas pusiau. Taigi, pergyvenęs sutuoktinis įgyja visiškos nuosavybės teisę į pusę bendro turto.

Pagal paveldėjimo teisę kita pusė bendro turto taip pat visiškai pereina pergyvenusiam sutuoktiniui, kuris taip pat įgyja uzufukto teisę (teisę naudotis ir gauti pajamas) į pirmiau mirusio sutuoktinio asmeninį turtą; tokia tvarka taikoma, jei miręs asmuo neturi vaikų, tačiau turi tikrų ir (arba) netikrų brolių, tikrų ir (arba) netikrų seserų arba tėvus ir (arba) senelius. Jei miręs asmuo turi vaikų, jie įgyja nuosavybės teisę į visą palikimą. Tačiau pergyvenęs sutuoktinis įgyja uzufukto teisę į tą turtą. Jeigu vaikų, tikrų ar netikrų brolių, tikrų ar netikrų seserų, tėvų ir (arba) senelių nėra, pergyvenęs sutuoktinis įgyja visiškos nuosavybės teisę į visą palikimą. Į vedybų sutartį taip pat galima įtraukti konkrečias nuostatas, kuriomis būtų užtikrintos palankesnės sąlygos po sutuoktinio mirties jį pergyvenusiam sutuoktiniui (Civilinio kodekso 2.3.55 straipsnis).

Pagal paveldėjimo teisę pergyvenęs sutuoktinis taip pat apsaugomas nuo mirusio sutuoktinio prieš mirtį atliktų dovanojimo sandorių. Pavyzdžiui, pergyvenusiam sutuoktiniui privalomai skiriama minimali palikimo dalis (privalomoji palikimo dalis). Tačiau visais atvejais pergyvenęs sutuoktinis gauna uzufukto teisę į bent pusę palikimo. Šią pusę sudaro bent jau uzufukto teisė į nekilnojamąjį turtą, kuris buvo naudojamas kaip pagrindinis šeimos būstas, ir jame esančius namų apyvokos daiktus, net jei šio uzufukto vertė viršija pusę uzufukto teisės į palikimui priklausančią turtą vertės (Civilinio kodekso 4.147 straipsnis).

6 Kuri institucija turi kompetenciją priimti sprendimą byloje, susijusioje su sutuoktinių turto teisiniu režimu?

Kompetenciją priimti sprendimus bylose, susijusiose su sutuoktinių turto teisiniais režimais, turi šeimos teismai.

7 Koks yra sutuoktinių turto teisinio režimo poveikis vieno iš sutuoktinių ir trečiosios šalies teisiniams santykiams

Kiekvienas sutuoktinis turi teisę disponuoti savo asmeniniu turtu (Civilinio kodekso 2.3.39 straipsnis), išskyrus šeimos būstą. Šeimos būsto vienas sutuoktinis be kito sutuoktinio sutikimo niekada negali parduoti ar suvaržyti hipoteka (senojo Civilinio kodekso 215 straipsnio 1 dalis). Bendras turtas turi būti valdomas pagal šeimos interesus. Paprastai abu sutuoktiniai gali valdyti bendrą turtą ir atlikti kasdienes veiksmus, pvz., susijusius su namų ūkiu ir vaikų ugdymu. Kai kuriais atvejais taip valdyti turtą priklauso tik vienam sutuoktiniui, pavyzdžiui, jei veiksmai susiję su jo profesija (Civilinio kodekso 2.3.31 straipsnis). Veiksmų, kuriuos sutuoktinis turi teisę atlikti savarankiškai, kitas sutuoktinis privalo paisyti (Civilinio kodekso 2.3.30 straipsnis). Spręsdami rimtesnius klausimus, abu sutuoktiniai turi veikti kartu; tai taikoma, pavyzdžiui, hipotekos paskolos paėmimui arba nekilnojamojo turto pardavimui (Civilinio kodekso 2.3.32 ir 2.3.33 straipsniai). Jei vienas iš sutuoktinių sutikimo neduoda, teisinis veiksmas gali būti paskelbtas negaliojančiu (Civilinio kodekso 2.3.36 ir 2.3.37 straipsniai).

Skolos, susidariusios iki santuokos, ir skolos, kylančios iš paveldėjimo ir dovanų, gautų santuokos metu, yra asmeninės (Civilinio kodekso 2.3.23 straipsnis). Be to, vieno iš sutuoktinių skolos, susijusios tik su to sutuoktinio asmeniniu turtu, taip pat yra asmeninės (tai – ne vienintelės tokios skolos; visą sąrašą žr. Civilinio kodekso 2.3.24 straipsnyje). Vieno iš sutuoktinių skolos, prisiimtoms namų ūkiu ir vaikų ugdymo reikmėms, yra bendros (tai – ne vienintelės tokios skolos; visą sąrašą žr. Civilinio kodekso 2.3.25 straipsnyje).

Iš esmės kiekvienas sutuoktinis už savo asmenines skolas atsako savo asmeniniu turtu ir pajamomis (Civilinio kodekso 2.3.26 straipsnio 1 dalis). Tačiau yra keletas šios taisyklės išimčių (žr. Civilinio kodekso 2.3.26 straipsnio 2–4 dalis). Jeigu skolą prisiėmė abu sutuoktiniai, skola gali būti išieškota iš kiekvieno sutuoktinio asmeninio turto ir iš bendro turto (Civilinio kodekso 2.3.27 straipsnis). Skola, kurią prisiėmė tik vienas sutuoktinis ir kuri patenka į bendrų skolų kategoriją, iš esmės taip pat gali būti išieškota iš kiekvieno sutuoktinio asmeninio turto ir iš bendro turto. Tačiau yra ir šios taisyklės išimčių (žr. Civilinio kodekso 2.3.28 straipsnį).

8 Trumpas sutuoktinių turto padalijimo, įskaitant pasidalijimą, paskirstymą ir likvidavimą, tvarkos šioje valstybėje narėje aprašas

Nutraukta vedybų sutartis nebegalioja. Jeigu išnyksta įstatyminis režimas, sutuoktiniai arba pergyvenęs sutuoktinis privalo sudaryti bendro kilnojamojo turto ir skolų sąrašą (Civilinio kodekso 2.3.42 straipsnis).

Visų pirma kiekvienas sutuoktinis įgyja nuosavybės teisę į savo asmeninį turtą. Taip pat kiekvienam sutuoktiniui sudaroma visų kompensacinių mokėjimų tarp bendro turto ir asmeninio turto sąskaita. Tada įvykdomi įsipareigojimai ir atliekami kompensaciniai mokėjimai, o grynasis turtas padalijamas (Civilinio kodekso 2.3.43 straipsnio 1 dalis).

Po to turtas iš esmės padalijamas į lygias puses, išskyrus atvejus, kai numatyta kitaip (Civilinio kodekso 2.3.50 straipsnis).

Sutuoktinių turto teisinio režimo statusas gali būti panaikintas taikiai susitarimu. Turtas, kuris turi būti įtrauktas į Patrimoninių dokumentų bendrosios administracijos (nyd. *Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie* / pranc. *Administration générale de la Documentation patrimoniale*) kompetentingo biuro registrą, padalijamas notarinio aktu. Jeigu sutuoktiniai nesutaria dėl sutuoktinių turto teisinio režimo statuso panaikinimo ir turto padalijimo, šeimos teismo teisėjo iš anksto paskirtas turto statuso klausimą sprendžiantis notaras parengia ataskaitą. Šalys gali pritarti notaro ataskaitos projektui. Jei jos su projektu nesutinka, jos turi pareikšti prieštaravimą dėl projekto. Tokiu atveju šeimos teismas sprendimu gali patvirtinti pareiškimą dėl turto statuso panaikinimo, įskaitant turto padalijimo projektą, ir atmesti prieštaravimus arba nuspręsti, kad prieštaravimai yra (visiškai arba iš dalies) pagrįsti.

9 Kokia procedūra ir dokumentai ar informacija paprastai reikalingi nekilnojamojo turto registracijai?

Patrimoninių dokumentų bendrosios administracijos kompetentingo biuro registre privaloma notariu akto atlikti turto perleidimą.

■ Paskutinis naujinimas: 08/05/2026

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.